

(א) לקמן כא': [ע"ש], (ב) ז"מ כו. שקלים פ"ו מ"ב, (ג) ו' חר מדה נו: ד"ה גנומא, (ד) [בחי"ף] וברא"ש לשה ובר"ף ח' רב פפי משמיה דרבא אמר על ציבור חמץ רב פפא משמיה דרבא אמר לבער [וברא"ש ח' קאת בני"א] [לפניו חמץ ברא"ש ממש כג"י הר"ף גלו שום שני], (ה) [ועינות ז: וע"ג], (ו) [וע"ע חוס' ז"מ כו. ד"ה כה"ל, (ז) [וע"ע חוס' ז"מ כו. ד"ה כה"ל],

מוסף רש"י

המקדש משמש שעות ולמעלה. על כרחק מתחלת שם משמע דאי לאחר שש לקדש מדאורייתא, מלי אהא לאשמעי'ן פשיטא אלן מקדשן באסוריה הנהא [קטור ברא]. אפילו בחיטי קורדנייתא. בושמ הן ואפילו הכי אם לא תשק חמץ, כגון שפלו עליהם מים, אסור [לפני סוריה בהמה, בירושלים כ"ב], ליעולם. בין בשעת הרגל בין שלא בשעת הרגל מעשר שנה נשאלה האכל בירושלים מעשה, לפי שאין אדם שזהה ציורשלו עד שאלה כל מעשרותיו וזמן משת מעשר לעני העיר או לאהבו ויבני העיר ויבני האלות מעשר לקמין כן כהמות שלמים, כדמס' שם שם מעשר משלמים [שם], בהר הבית הירושל', ואפילו בשעת הרגל, ואע"פ שרוב שעות שיעיר מעשר, שעולו רגלים מצויק' מנות מעשרותיהן לאכלם, לא שצקין רובא דשתי' ואוליין בתר רגל אלא אחריון תלמי' הרגל נפלו כאן וחולין הן [שם], בירושלים. בשאר שוקים שנה, בשעת הרגל מעשר שרוב שעות העיר מעשר, בשאר ימות השנה הירושל'. דרוז מנות שבעין חולין [שם], מאי טעמא. בשעת הרגל מעשר, ולא אחריון מלמי' הרגל נפלו כדאמרי' ושווקי ירושלים עשויון להתכבד בכל יום. ואם נפלו שם לפני הרגל כבר מנאזם מכדי השוק, אכל הכי הצית לן צריך להתכבד בכל יום, שאין טיט ועפר קולט שם מתוך שהא משופע, ועוד שאין אדם נכנס שם כגמגל ונאזק חמין רגליו [שם]. לבער חמין. מה שפנינו ציור מן החמץ קורא ציבור, כמו [דברים ו] בעמתי הקדש מן הבית [סודור רש"י ט"ו שנו, האורה ח"א ט"ו פ"ב וחי"ב ח"י].

מוסף תוספות

א. ולית ליה אלא חד מוכר ואוליין בתר רוב. מהר"ס הלכות. ב. [ו]הכא משמע דע"י כיבוד בלא בדיקה נמצאים. מוס' הרא"ש ג.

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

ויבטליה נשים. ליתקנו רבנן לכל אדם ליבטל בלבו בחמלת שש דהשתא לא פשע דליכא זכרון טובא שהרי עסוק בשריפתו: ליון **דאיסורא דרבנן.** דמשעברו חמש אסור בחמץ לדברי הכל כדאורייתא דמי ואינו שלו ולא מני מצטל ליה בלבו וכיון דחם

ויבטליה בשית כיון דאיסורא דרבנן עילויה כדאורייתא דמיא ולא ברשותיה קיימא ולא מצוי מבטיל ^ה דאמר רב גידל אמר ר' חייא בר יוסף אמר רב "המקדש משמש שעות ולמעלה אפילו בחיטי קורדנייתא אין חוששין לקידושין ולבתר איסורא לא מצוי מבטיל ליה והא תניא היה יושב בבית המדרש וזוכר שיש חמץ בתוך ביתו מבטלו בלבו אחד שבת ואחד יום טוב בשלמא שבת משכחת לה כגון שחל ארבעה עשר להיות בשבת אלא יום טוב בתר איסורא הוא אמר רב אחא בר יעקב הכא בתלמוד יושב לפני רבו עסקינן וזוכר שיש עיסה מגולגלת בתוך ביתו ובתיירא שמא תחמיין קדים ומבטיל ליה מיקמי דתחמיין דיקא גמי דקתני היה יושב בתוך בית המדרש שמע מינה: אמר רבה בר רב הונא אמר רב הפת שעייפשה כיון שרבתה מצה מותרת היכי דמי אילימא דידע בה דחמין היא כי רבתה מצה מאי הוא אלא דלא ידעינן בה אי חמין הוא אי מצה הוא מאי איריא כי רבתה מצה אפילו כי לא רבתה מצה גמי גזיל בתר בתרא מו לא תגן ^ט מעות שנמצאו לפני סוחרי בהמה לעולם מעשר בהר הבית חולין בירושלים בשעת הרגל מעשר בשאר ימות השנה חולין ואמר רב שמעיה בר זירא מאי טעמא הואיל ושוקי ירושלים עשויון להתכבד בכל יום אלמא אמר' קמאי קמאי אזיל ליה והני אחריני נינהו י"הבא גמי נימא קמא קמא אזיל והאי דהאידיא הוא שאני הכא דעיפשה מוכיח עילויה אי עיפשה מוכיח עילויה כי רבתה מצה מאי הוי אמר רבה לא תימא שרבתה מצה אלא אימא אי הכי פשימא לא צריכא דעיפשה מרובה אויגליא מילתא דודאי חמין מעליא הוא קא משמע לן כיון שרבו ימי מצה עילויה אמרינן כל יומא ויומא נהמא חמימא אפה ושדא עילויה ועפשא טפי ומוי אזלינן בתר בתרא והא תניא ר' יוסי בר יהודה אומר יתיבה שנשתמשו בה מעות חולין ומעות מעשר אם רוב חולין חולין אם רוב מעשר מעשר ואמאי ליזיל בתר בתרא אמר רב נחמן בר יצחק הכא כמאי עסקינן כגון שנשתמשו בה מעות חולין ומעות מעשר ואין יודע איזה מהן בסוף רב זבד אמר כגון שנשתמשו בה ציבורין ציבורין רב פפא אמר כגון דאשתכח ^ז בגומא: אמר רב יהודה הבודק צריך שיברך מאי מברך רב פפי אמר משמיה דרבא (אומר) ^ח לבער חמץ רב פפא אמר משמיה דרבא על ביעור חמץ בלבער כולי עלמא לא פליגי דודאי להבא משמע

לפני סוחרי בהמה לעולם מעשר. פ"ה אע"פ דליכא למתלי צמוכר כמו בלוקח מספיקא תלינן לחומרך ואין נראה לר"י דסמון מיעוטא דחולין דשאר מעות לפלגא דמוכר וה"ל רוצא להימר ואור"י ללוקחים הוו רוצא דכמה בני אדם עומדים על

צממה אחת לקנות ^א: **בהר הבית לעולם חולין.** מקשה ר"י היאך נמצאו שם הא אמר צ"י הרואה (נכנסת סב): לא יכנס צהר הבית במעות הרורות בסדינו ואור"י דלינו אסור אלא היכא דנושאן צפרהסיא צסדינו דגנאי הוא דנראה כחולץ שם לטמורה אצל צנינא ^ב לא: **עשויון להתכבד בכל יום.** קשה לר"י דמסקי' צפרק דס

בלבער כ"ע לא פליגי דהבא משמע. מכלן היה מוצין רש"א ^ה לנכך לפני המילה להכניסו דאי לאחר המילה ישקר צצרכמו ולהכניסו להבא משמע ועוד שצריך לנכך עובר לעשייתו ולא נראה לר"ם צצפרק ר' אליעזר דמילה (שנת דף קל: ועס) תניא המל אומר אקצ"ו על המילה אזי הן אומר להכניסו משמע לאחר המילה מקומו ^ו אע"ג דלהכניסו משמע להבא לא קשה דלא על זאת הנעשה עכשו מצדך אלא משבח ומודה להקצ"ה שזונו על המילה כשתכל לידו ותיקנה כאן לגלות ולהודיע שזו המילה נעשה לשם יוצרו ולא לשם ע"ג ולא לשם מורא ולא לשם הר גרויס ואין צריך לנכך עובר לעשייתו אלא צצקום שהעשה המנוה הוא מצדך אצל כשמצדך אחר ^ז ונדע שהרי צצכת אירוסין אינו מצדך אלא אחר אירוסין: **כ**

הוא ימי מצה עילויה **ה** שרבו ימי מצה עילויה **א**י הכי פשימא לא צריכא דעיפשה מרובה אויגליא מילתא דודאי חמין מעליא הוא קא משמע לן כיון שרבו ימי מצה עילויה אמרינן כל יומא ויומא נהמא חמימא אפה ושדא עילויה ועפשא טפי ומוי אזלינן בתר בתרא והא תניא ר' יוסי בר יהודה אומר יתיבה שנשתמשו בה מעות חולין ומעות מעשר אם רוב חולין חולין אם רוב מעשר מעשר ואמאי ליזיל בתר בתרא אמר רב נחמן בר יצחק הכא כמאי עסקינן כגון שנשתמשו בה מעות חולין ומעות מעשר ואין יודע איזה מהן בסוף רב זבד אמר כגון שנשתמשו בה ציבורין ציבורין רב פפא אמר כגון דאשתכח ^ז בגומא: אמר רב יהודה הבודק צריך שיברך מאי מברך רב פפי אמר משמיה דרבא (אומר) ^ח לבער חמץ רב פפא אמר משמיה דרבא על ביעור חמץ בלבער כולי עלמא לא פליגי דודאי להבא משמע

קודם הרגל נפול כדאמרן צנמלאין צהר הצית הואיל ושוקי ירושלים עשוים להתכבד בכל יום מפני הטיט ואי נפול קודם הרגל הו משתכחי בשעת כיבוד אצל הר הבית מתוך שהוא משופע והרוח מכבדתו מעפרו ועוד שאין אדם נכנס באצק שעל גבי רגליו ואינו עשוי להתכבד. אלמא צכל דצר העשוי להתכבד אמרינן קמאי קמאי אזדו וסתם תיבות משתמשין בהן אוליין נוטלין ראשון כדי שלא יתעששו וכל שכן דמסתמא צדקה זה אור לארבעה עשר והאי צצתרא היא ומנה היא: **מוביה עליה.** שהרי הוא זה ימים רבים ותמן הוא: שרצו ימי המנא. וראוי להיות מעופש משנכנס הפסח: אי הכי פשיטא. אפי' ספק ליכא דמסתמא ודאי צדקה והא מנה היא: אם רוצ חולין. אלא צצתרא אוליין ולא צצתרא: לציורין לציורין. של מעשר צזיות זו ושל חולין צזיות זו וציוס א': **גומא.** דליכא למימר זיל צצתרא דקמאי הא שקליניהו משום דיש לחוש שמא צגומא נטמן ולא ראוהו: **צצצער כולי עלמא לא פליגי דלהבא משמע.** ושפיר דמי צצצקה קודם עשיית המנוה צצצין כדלמין [ע"ג]:

עין משפט
נר מצוה

למ א מ"י פ"ה מהל' אשות הלכה א סמג עשין מה טו"ח"ט ס"י תמג טו"ש"ע א"ה"ע ס"י כח טע"ף כ"א:

ב ב מ"י פ"ג מהלכות תמך ומנה הלכה י טו"ש"ע א"ח"ט ס"י תמג טע"ף ס:

בא ג מ"י פ"ו מהלכות מ"ש ומ"ר הלכה י:

בב ד ה טו"ש"ע א"ח"ט ס"י תמו טע"ף ד:

בג ו מ"י פ"ו מהלכות מ"ש ומ"ר הלכה י:

רבינו חננאל

ויבטליה בשעה ששית למה בזמן הביעור כי פירוש היא. פירוש קורדנייתא חטים חזקים ואין מהמציין היא. אפילו אלו כיון שהושקרו במים איסור הנאה הן כחמץ גמור. ואקשינן וזי בתר איסורא לא מצוי מבטיל ליה, והתניא היה יושב בבית המדרש וזוכר שיש לו חמץ בבית מבטלו בלבו אחד שבת ואחד יום טוב. והנה יום טוב לא משכחת לה אלא בתר איסורא וקתני דמבטיל: וענינן (לא) בתלמוד חכם שיש לו עיסה מגולגלת בביתו ביום טוב ומתירא שמא תחמיין שמקדים ומבטלה קודם שתחמיין, דיקא גמי דקתני היה יושב בבית המדרש ש"מ. פת שיעיפשה ולא ידע אי מצה אי חמין היא אם רבו ימי מצה מותרת היא, פירוש אחר הפסח. ואקשינן ויזיל בתר בתרא. כלומר [ע] [מ]נות מעשר. כיון שצדשו כל הפת שבושין מנה היא, גם זו מצה היא. שהחמץ כבר עבר, מ"י לא נתן בפרק מעות שנמצאו לפני סוחרי בהמה לעולם מעשר, כלומר במעות מעשר שני קונין בהמה, כדכתיב ונתתה הכסף בכל אשר תארה נפשך בבקר ובצאן. ואמרינן מה טעם הואיל ושוקי ירושלים עשוין להתכבד בכל יום, אלמא אמרינן אינהו אולו והני אחריני נינהו וכו'. ואקשינן ומי אזלינן אחר החמין, והתניא ר' יוסי אומר תיבה שנשתמש בה חולין ומעשר אם רוב חולין חולין ואם רוב מעשר מעשר, ולא קתני אחר חמין. ופריקין בדלא ידעינן איזה מהן אחרון, או כגון שנשתמשו בה צבורין ציבורין. כלומר צבור מכלן מהן אחרון, ושנייהן כחדו ואין אחר בנומא דאיכא למימר לא נמצא אחרון, או נמצא יתירה הבודק צריך שיברך קודם שיתחיל לברוק. מאי מברך, ואסיקנא והלכתא אקב"ו על ביעור חמץ.

וכן משמע דקאמר החם וכו' והעומדים שם אומרים כשם שנכנס לברית, אלמא משמע דלאחר מילה הוא אומר אותה. מוס' ר"פ, י. שמא לא יעשה האחר המצוה ונמצא שמוכר שם שמים לבטלה. שם.